

Okul Öncesi Eğitimde Bir Eylem Araştırması: Öğretmenin Müzik Etkinlikleri Nasıl Geliştirilebilir?¹

An Action Research in Preschool Education: How Can Teachers' Music Activities Be Improved?

Rana RUDVAN , Dr. Öğretim Üyesi, Çağ Üniversitesi, ranarudvan@cag.edu.tr

Ayperi DİKİCİ SİĞİRTMAÇ , Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi, ayperis@cu.edu.tr

Geliş tarihi - Received: 21 Ekim 2024
Kabul tarihi - Accepted: 6 Mayıs 2025
Yayın tarihi - Published: 28 Ağustos 2025

¹ Bu çalışma, Prof. Dr. Ayperi DİKİCİ SİĞİRTMAÇ tarafından yönetilen ve Rana RUDVAN tarafından hazırlanan "Okul Öncesi Eğitimde Müzik Etkinliklerinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

Rudvan, R. ve Dikici Sığırmaç, A. (2025). Okul öncesi eğitimde bir eylem araştırması: Öğretmenin müzik etkinlikleri nasıl geliştirilebilir? Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(2), 2003-2029.

DOI. 10.51460/baebd.1571255

Öz. Bu çalışmada okul öncesi eğitimde müzik etkinliklerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırmasının özgürleştirici, geliştirici, eleştirel modeliyle gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda müzik etkinliklerini geliştirmeyi isteyen bir okul öncesi öğretmeniyle çalışılmıştır. Adana ili Seyhan İlçesi'ndeki MEB'e bağlı bir ilkokulun anasınıfında gerçekleştirilen çalışmada, öğretmenle 23 oturumda bir araya gelinip dört farklı eylem döngüsünden oluşan 16 eylem planı gerçekleştirilmiştir. Eylem öncesinde; öğretmenin müzik etkinlikleriyle ilgili mevcut durumunu ortaya koymak için görüşmeler yapılmıştır. Farklı günlerde üç müzik etkinliği gözlemlenmiştir. Eylem sürecinde; her eylem planı uygulanıp izlenmiş (gözlem yoluyla), yansıtıcı değerlendirmeler (araştırmacı ile öğretmenin görüşmeleri) yapılmış ve bu değerlendirmelere dayanarak bir sonraki eylem planına amaçlar belirlenerek geçilmiştir. Her döngüye ait belirlenen amaçlar gerçekleştirildikten sonra bir sonraki döngüye geçiş yapılmıştır. Eylem sonrasında; eylem öncesinde yapılan görüşmenin soruları öğretmene tekrar sorularak süreçteki ilerlemenin ortaya konmasıyla süreç tamamlanmıştır. Öğretmenin kullandığı kaynaklar, hazırlanan planlar, öğretmen ve araştırmacı günlükleri de verilere dahil edilmiştir. Elde edilen tüm veriler tematik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, eylem öncesinde öğretmenin müzik etkinlikleriyle ilgili bilgi yetersizliği olduğu bunun öğretmenin müzik etkinliklerine yönelik tutumlarını etkilediği, eylem sürecinde bilgi arttıkça, uygulamaları geliştikçe tutumunun da olumlu yönde geliştiği görülmüştür. Öğretmenin Okul Öncesi Eğitimi Programı'nı öğrenme merkezleri, bütünleştirilmiş etkinlik, vb. konularda kolaylaştırıcı gördüğü ancak bu konuda desteğe, daha çok uygulama örneklerine ihtiyaç duyduğu, müzik etkinlik türleri ve yaklaşımlarıyla ilgili Türkçe kaynakları yetersiz gördüğü sonuçlar arasındadır. Müzik etkinlik ve yaklaşımlarını uygulamak için öğretmenin uzman olmasına gerek olmadığı, araştırmalar ve destekle etkinlikleri uygulayabileceği, müzik merkezi dahil öğrenme merkezlerinin düzenlenmesinin az bir çabayla gerçekleştirilebileceği araştırmanın önemli sonuçları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, Müzik etkinlikleri, Eylem araştırması, Bütünleştirilmiş etkinlik, Öğrenme merkezi.

Abstract. This study aims to develop music activities in preschool education using an emancipatory, developmental, critical action research model, a qualitative method. It involved working with a preschool teacher from a kindergarten in Adana's Seyhan district, connected to the Ministry of National Education. Over 23 sessions, 16 action plans across four cycles were completed. Initial interviews assessed the teacher's approach to music activities, followed by observations of three different music activities. During each cycle, action plans were implemented and monitored through observations and reflective interviews. Goals were set based on evaluations, and after each cycle's goals were achieved, the next began. A post-action interview revealed progress. Data included resources used by the teacher, prepared plans, and diaries from both the teacher and researcher. Content analysis was applied to all data. Results showed that the teacher's initial limited knowledge affected her attitude towards music activities. However, as her knowledge and practice improved, her attitude became more positive. The teacher viewed the Preschool Education Program as supportive but noted the need for additional resources, application examples, and Turkish materials on music activity types. Importantly, the study demonstrated that the teacher need not be an expert to implement music activities; with minimal effort and support, she could successfully organize learning centers, including a music center.

Keywords: Preschool, Music activities, Action research, Integrated activity, Learning center.

Extended Abstract

Introduction. Preschool education, which encompasses the first six years of early childhood, plays a crucial role in supporting cognitive, social-emotional, language, motor, and self-care development. This period forms the foundation for future experiences (Bredenkamp, 2015). Given the influence of preschool education on developmental areas, the diversity and quality of experiences (such as music, science, math, and art) are essential (Pekince and Avcı, 2016). Studies demonstrate that music positively impacts children across all developmental domains, including cognitive, language, social-emotional, motor, and self-care areas (Dansereau, 2019; Gojmerac, 2016; Guetzko, 2017; Kabataş, 2017; Polat, 2018; Tetik, 2016).

The updated 2024 Preschool Education Program emphasizes the contribution of music activities to children's development. It outlines a range of activities, such as auditory perception, rhythm exercises, breathing, singing, movement, dance, and musical storytelling. Teachers are encouraged to actively plan, implement, and assess these activities while also setting up a music learning center. This center, stocked with items like percussion instruments, music books, song recordings, and music from various genres, supports playtime learning and development.

Despite the recognized value of music in early education, action research specifically on music activities remains limited. Action research aims to address specific educational challenges teachers encounter. Therefore, this study adopts an action research model to address challenges in music activities, aiming to fill gaps in teachers' knowledge and support their practice in these areas. The goal is to examine how music activities in preschool can be enhanced and to identify solutions to challenges in planning, implementation, and evaluation.

Method. This study uses a qualitative action research model to foster the development of music activities among preschool teachers. Following an emancipatory, developmental, and critical model of action research, teachers are free to propose solutions, gain hands-on experience, and integrate theory with practice. The researcher facilitates by presenting the problem, assessing the current situation, observing progress, and conducting evaluations alongside the teacher. Data collection methods included document analysis, observation, interviews, and diaries maintained by both the teacher and researcher. Observations and interviews were carried out at three stages: before implementing action plans, throughout the action plans, and after their completion. Each interview and observation session was transcribed, and content analysis was applied to all data.

Results. The findings indicated that teachers initially lacked sufficient knowledge about music activities, affecting their planning, execution, and evaluation of these activities. This gap in knowledge impacted teachers' attitudes toward music activities, with some expressing uncertainty about addressing this gap. The teacher involved in the study displayed a willingness to learn and improve. Throughout the action process, she explored different methods for accessing information on music activities, which helped broaden her perspective and knowledge base. Her research also highlighted the limited availability of Turkish resources on music activity types.

As the action process progressed, the teacher's understanding of the Preschool Program, including principles like child-centeredness, integrated activities, and organizing learning centers, improved. However, she noted the need for more practical examples and support. The study also demonstrated that the teacher could successfully implement various music activities—such as rhythm,

creative movement, and auditory perception exercises—without needing expert-level training. The organization of learning centers, including a music center, proved manageable with minimal effort and resources. Following the action, the teacher utilized the music center regularly, and other learning centers became integrated into daily playtime routines.

Sayfa | 2006

Discussion and Conclusion. Before the action process, the teacher’s concept of music activities was limited to singing or activities involving songs. She was unfamiliar with integrating different activities or preparing structured plans, viewing these tasks as challenging due to her limited understanding. Consequently, the difficulty in planning music activities stemmed from this knowledge gap. Similarly, the teacher lacked strategies for organizing learning centers, particularly making the music center functional.

Over time, the teacher began exploring additional activities, such as rhythm and dance, and conducted research to develop these further. She introduced alternative music approaches, like the Kodaly and Dalcroze methods, as well as techniques like muzograms. While initially resistant to planning, she eventually found that structured plans simplified and improved the implementation process. This suggests that although planning may be challenging for teachers initially, practical support and hands-on experience can ease the process.

Initially, music activities were limited to singing and listening, reflecting the teacher’s lack of awareness of alternative activities. However, as her knowledge and confidence grew, she recognized music’s broader potential. She discovered that music could aid children in understanding cognitive concepts (like numbers and colors) and social-emotional concepts (such as emotions and rights). This recognition likely stemmed from her growing understanding of integrated activities. She began considering developmental concepts, children’s feelings, and real-life relevance in her planning, reflecting a shift toward a more child-centered approach.

In summary, the study suggests that preschool teachers need more extensive knowledge of diverse music activities, and it recommends incorporating applied music courses into undergraduate programs for preschool education teachers. Access to digital examples and guides on organizing learning centers can further support teachers. Extending this action research model to other preschool teachers could increase the impact, helping more educators enhance music education in early childhood classrooms.

Giriş

Çocukluk döneminin ilk altı yılına denk gelen okul öncesi dönem eğitimi, çocuğun bilişsel, sosyal duygusal, dil, motor, öz bakım gelişim alanlarını desteklemekte, bununla birlikte gelecek yaşantılarının şekillenmesine temel oluşturmaktadır (Bredekamp, 2015). Okul öncesi dönemde verilen eğitimin gelişim alanları üzerindeki etkisine bakıldığında, deneyimlerdeki çeşitlilik (müzik, fen, matematik, sanat, vb.) ve bu çeşitliliğin niteliği de aynı ölçüde değerli olmaktadır (Pekince ve Avcı, 2016). Bu çeşitli eğitim deneyimlerinden biri de müziktir. Okul öncesi eğitim alanında yapılan çalışmalarda müziğin çocuğa tüm gelişim alanlarında (bilişsel, dil, sosyal ve duygusal, motor ve özbakım) olumlu etkiler sağladığı görülmektedir (Dansereau, 2019; Gojmerac, 2016; Guetzko, 2017; Kabataş, 2017; Polat, 2018; Tetik, 2016). Güncellenen 2024 Okul Öncesi Eğitimi Programı'nda da müzik etkinliklerinin çocukların gelişimlerine katkısı göz önünde bulundurulmuş ve müzik etkinliklerinin işitsel algı çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes açma, şarkı söyleme, hareket ve dans, müzikli öykü gibi farklı çalışmalardan oluşması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu çalışmaların planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi aynı zamanda yine programda yer alan oyun zamanlarında gelişimlerinin desteklenmesi için müzik öğrenme merkezinin yine programdaki gibi düzenlemesi (vurmalı çalgılar, sanatçılara ait kitaplar, müzik çalar, çocuk şarkıları, farklı tür müzik kayıtları vb.) konusunda öğretmenlerin aktif rol alması gerekmektedir.

Müzik etkinlikleri düşünüldüğünde yapılan çalışmalar öğretmenlerin en çok şarkı söyleme etkinliklerini tercih ettiklerini, diğerlerini az uyguladıklarını ya da hiç uygulamadıklarını göstermektedir (Aral, Gürsoy, Bıçakçı ve Aysu, 2018; Bolat, 2017; Dalgın ve Sözbir, 2019; Sali, Akkol ve Oğuz, 2013). Ancak şarkı söyleme çalışmaları dışında diğer tüm çalışmaların çocuklara farklı katkıları olacağından uygulanmasının önemli olduğu unutulmamalıdır. Şarkı söyleme çalışmaları ile dilin gelişimi desteklenmekte, çocuk pek çok kavramı öğrenebilmektedir (Chen, Hafteck ve Mank 2018). Ritim çalışmaları ile çocuğun özellikle bilişsel gelişimi ve ince motor becerileri desteklenmektedir (William, 2018). Müzikli öykü çalışmaları sayesinde çocuk kendini yaratıcı yollarla ifade edebilmekte, üretebilmekte, kendini gösterebilme fırsatı yakalamaktadır (Aksan ve Çelikler, 2016; Sığırtmaç, 2005). Aynı şekilde hareket ve dans çalışmalarıyla çocuklar kendini yaratıcı olarak ifade ederken özellikle kaba motor becerilerini desteklemekte ve duygularını hareketler yoluyla rahatlıkla ortaya çıkarabilmektedir (Artan, 2017; Faber, 2017). Tüm bu çalışmaların desteklenmesini sağlayan işitsel algı çalışmalarıyla, müziğin ön koşullarından diyebileceğimiz sesi tanıma, duyumsama, sesi belleğe alma ve sıralama gerçekleştirilmektedir (Colletti, Shannon ve Colletti, 2014). Aynı zamanda uluslararası alanda kabul görmüş ve tüm bu müzik çalışmalarını kapsayan farkı müzik yaklaşımlarını (Orff, Dalcroze, Kodaly, vd.) deneyimletmek de çocukların farklı gelişimlerinin desteklenmesi adına önemli görülmektedir. Tüm bu deneyimleri uygulamak için okul öncesi öğretmenlerinin bu konudaki bilgi ve deneyimlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak yapılan çalışmaların bulguları incelendiğinde; (Aral, Gürsoy, Bıçakçı ve Aysu, 2018; Dalgın ve Sözbir, 2019; Kirby, Dahbi, Surrain, Rowe ve Luk, 2023; Koç ve Sak, 2016; Sali, Akkol ve Oğuz, 2013; Yıldız, 2017) öğretmenlerin gerek bu çalışmaları planlama gerekse uygulama konularında sıkıntı yaşadıkları; öğretmenlerin uygulamalarda çeşitli nedenlerle kendilerine güvenmedikleri ve desteklenmeye ihtiyaç duydukları (Barrett, Schachter, Gilbert ve Fuerst, 2022; Elaldı, Batdı ve Ölger, 2020; Flores, 2018) söylenebilir. Bununla birlikte yapılan çalışmalarda ülkemizde okul öncesi eğitimi lisans programında müzik alanında gerekli, özellikle de uygulamaya dönük çalışmaların yetersiz olduğu (Aslan, 2020; Elaldı, vd., 2020; Koca, 2016; Özgül, 2017; Özkut ve Kaya, 2012; Şen, 2016) görülmektedir.

Rudvan, R. ve Dikici Sığırtmaç, A. (2025). Okul öncesi eğitimde bir eylem araştırması: Öğretmenin müzik etkinlikleri nasıl geliştirilebilir? *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(2), 2003-2029.*

DOI. 10.51460/baebd.1571255

Bu nedenle okullarda müzik etkinliklerine sınıfın kendi öğretmeni yerine müzik branş öğretmenlerinin girebildiği, 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda önerilen bütünleştirilmiş etkinliklerin gerektiği şekilde yapılmadığı ve programda müzik etkinlikleri ile ilgili düzenlemelerin yapılması gerektiği (Kandır ve Türkoğlu, 2015; Polat, 2019), aynı zamanda çocukların özellikle oyun zamanlarında öğrenmelerini desteklemek için en uygun ortamlardan olan öğrenme merkezlerinden müzik merkezinin de yine Okul Öncesi Programı doğrultusunda düzenlenmediği (Aysu ve Aral, 2016; Demirci ve Şıvgın, 2017; Ogelman, 2014; Özyürek ve Kılınc, 2015; Ramazan, Çiftçi ve Tezel, 2018) sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapılan diğer çalışmalarda (Kemple, Batey, Hartle, 2004; Young, 2016) müziğin çocukların hayatının her alanında onları destekleyeceğini ve en geç okul öncesi dönemde çocukların hayatında yer alması gerekliliğini vurgulamaktadır. Tüm bu bilgilerden hareketle okul öncesi dönemde müzik etkinliklerinin doğru ve etkili bir şekilde uygulanmasına gereksinim duyulduğu, öğretmenlerin bu konuda yeterli donanıma sahip olmaları gerektiği söylenebilir.

Aynı zamanda yurtiçindeki araştırmalar incelendiğinde okul öncesi eğitimde müzik etkinlikleriyle ilgili eylem araştırmasına rastlanmamıştır. Eylem araştırmalarına ihtiyaç duyulmasının esas amaçlarından biri eğitimcilerin herhangi bir konuda sıkıntı yaşadıklarında bu soruna çözüm bulmaktır. Araştırmanın eylem araştırması olarak desenlenmesinin nedeni okul öncesi dönemde müzik etkinliklerinin uygulanması, geliştirilmesi ile ilgili eksikliklerin fark edilmesi ve bu eksikliklerin giderilmesinde eylem araştırmasının yararlı olabileceğinin düşünülmesidir. Bu çalışmada öğretmenlerin tüm bu müzik uygulamalarında yaşadığı sorunların giderilmesine, ihtiyaç duyduğu konularda desteklenmesine gerek duyulabileceği düşünülmektedir. Öğretmenin yaşadığı sorunlara kendisinin çözüm bulmasının teşvik edilmesi, bulduğu bu çözüm yollarını deneyebilmesi, gerekli durumlarda araştırmacı tarafından kaynakların sunulması, etkinliklerin oluşturulması konusunda rehberlik edilerek öğretmenin desteklenmesi yararlı olabilir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı okul öncesi eğitiminde müzik etkinliklerinin geliştirilmesi konusunda; planlama, uygulama ve değerlendirmede karşılaşılan sorunların giderilmesine yönelik bir eylem planı tasarlamaktır.

Yöntem

Araştırma modeli

Bu araştırma, okul öncesi dönem öğretmenlerinin müzik etkinliklerini geliştirmelerine katkı sağlamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması modelinde yürütülmüştür. Eylem araştırmaları eğitimin her alanında uygulamaları görebilmek bunları değerlendirebilmek ve iyileştirebilmek, geliştirebilmek için yapılmaktadır. Araştırma her an gelişime açık olmalı, gerektiğinde de koşullara uyum sağlayabilmelidir (Stringer, 2014). Bu çalışma eylem araştırmasının özgürleştirici, geliştirici ve eleştirel modeli ile desenlenmiştir. Bu modele göre uygulayıcı probleme özgür bir şekilde çözüm önerileri getirebilmekte ve bununla birlikte tüm bunları deneyimleyip teori ile pratiği birleştirme fırsatı yakalamaktadır (Johnson, 2015). Araştırmacı, problem durumu ortaya koyan kişidir. Aynı zamanda mevcut durumu ortaya koyan, süreci gözlemleyen, değerlendirmeleri öğretmenle yapan kişi konumundadır. Araştırmacının bu araştırmadaki rolünü Vygotsky'nin yapı iskelesi kavramı ile açıklamak da mümkündür. Hadwin Winne'e (2001) göre de *yapı iskelesi kurma* olarak adlandırılan bu modelde, aynı zamanda o konuyu daha önceden öğrenmiş olan, bilgi sahibi olmuş olan kişi; öğrenmeye istekli olan, kendini geliştirmek isteyen kişiye destek sunabilmekte, yardımcı olabilmektedir. Bu araştırmada

Rudvan, R. ve Dikici Sığırtaç, A. (2025). Okul öncesi eğitimde bir eylem araştırması: Öğretmenin müzik etkinlikleri nasıl geliştirilebilir? Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(2), 2003-2029.

DOI. 10.51460/baebd.1571255

da araştırmacı, müzik etkinliklerini geliştirmek isteyen öğretmene her konuda destek olmaya çalışan, birlikte çözüm üretmeye çalışan kişi konumundadır. Bu sayede araştırmacı ve öğretmen iş birliği içinde süreci her iki taraf açısından daha rahat ilerletebilmektedir (Mc Niff ve Whitehead, 2011).

Bu doğrultuda bu araştırma özellikle Stringer (2014) ve Johnson (2015) yaklaşımlarına göre planlanıp aşağıdaki gibi ilerlemektedir:

- Problem durum belirleme,
- Çalışmanın kimle yürütüleceğini belirleme,
- Probleme dönük alan yazın incelenmeye devam ederken verileri gözlem, görüşme, doküman analizi ile toplayıp analiz etme,
- Bulgular doğrultusunda eylem planı oluşturma,
- Eylem planının bulgularını betimleme,
- Gerekirse 2. ve 3. Eylem döngülerini oluşturma,
- Eylem döngülerinin bulgularını betimleyip raporlaştırma.

Araştırmada öğretmen ve ortam

Bu çalışma, 2021-2022 eğitim öğretim yılı içerisinde Adana ili Seyhan ilçesindeki MEB'e bağlı bir ilkokulda gerçekleştirilmiştir. Çalışma, dokuz yıldır okul öncesi öğretmenliği yapan, müzik etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme konularında problem yaşayan, kendini bu konuda geliştirmeye gönüllü bir öğretmen ve sınıfı ile yürütülmüştür. Eylem araştırmasını uygulayan öğretmen, Okul Öncesi Öğretmenliği 2014 yılı lisans mezunudur. 31 yaşında bir kadın öğretmendir. İlk görev yeri Gaziantep/Nurdağı olan öğretmen, sonrasında çalışmanın da yapılmış olduğu Adana/Seyhan Toros İlkokulu'nda göreve devam etmiştir. Göreve başladığı süreç itibarıyla müzik uygulamalarını sürekli geliştirmeye çalışmış, çeşitli Orff Schulwerk eğitimlerine katılmış olup sınıfta bunlarla ilgili uygulamalar yapmaya cesaret edemediğini belirtmektedir. Bu konuda çalışmaya çok istekli bir öğretmen olması nedeniyle birlikte çalışmaya uygun olduğu düşünülmüştür.

Çalışmanın yapıldığı ve 49 metrekare olan sınıfın içine bakıldığında, beş adet kapaklı dolap, sekiz masa, iki büyük açık raflı dolap ve iki küçük açık raflı dolap yer almaktadır. Materyal olarak ise sınıf içerisinde çoğunlukla sanat materyalleri, bloklar, yapbozlar bulunmaktadır. Sınıfın ısıtma ve soğutması klima ile sağlanmakta olup zemin parketlidir. Sınıfta Okul Öncesi Programı'na uygun düzenlenmiş öğrenme merkezleri bulunmamakla birlikte, sanat, dramatik oyun, robotik kodlama, kukla ve blok, fen ve blok merkezleri bulunmaktadır.

Eylem araştırmasını uygulayan araştırmacı ve rolü

Eylem araştırmasını uygulayan araştırmacı, çocukluktan itibaren müziğe ilgisi olan, müziği çocuklarla bütünleştirme çabasında olan biridir. Bu nedenle lisans eğitiminde okul öncesi eğitimi okurken çocuk şarkıları yazmaya başlamış, Orff öğretisi eğitimleri gibi müzik eğitimleri alıp, müzik kamp ve çalışmalarına katılmıştır. Aynı zamanda çeşitli enstrümanları çalmaktadır. İki yıl okul öncesi öğretmenliği yapan araştırmacı bu süreçte müzik deneyimini diğer etkinlik türlerini bütünleştirerek kullanmıştır. Bir vakıf üniversitesinde sekiz yıldır öğretim elemanı olarak çalışan araştırmacı çocuk ve

müzikle ilgili dersler vermektedir. Araştırmacı gördüğü aksaklıkları giderme çabasında olması dolayısıyla bu çalışmayı yapmaya karar vermiştir.

Eylem araştırması, katılımcı ile araştırmacı arasında iş birliği yapılarak eğitim uygulamalarındaki yetersizlikleri giderebilmek, sorunlara çözüm bulabilmek ya da bu eğitim uygulamalarındaki verimliliği arttırabilmek için yapılmaktadır. Dolayısıyla araştırmacı da uygulamanın tüm süreçlerine katılan konumunda olmaktadır (Purohman, 2018). Özgürleştirici/Geliştirici/Eleştirel eylem araştırması türü olarak hazırlanan çalışmada araştırmacı, problem durumu ortaya koyan kişidir. Aynı zamanda mevcut durumu ortaya koyan, süreci gözlemleyen, değerlendirmeleri öğretmenle yapan kişi konumundadır. Araştırmacının bu araştırmadaki rolünü Vygotsky'nin yapı iskelesi kavramı ile açıklamak da mümkündür. McDevitt ve Ormrod (2002), iskelet kurmayı bu çalışmadaki gibi gerektiğinde gösterip yaptırma gerektiğinde yönergeler verme ya da büyük bir çalışmayı küçük parçalara bölme, sorular sorma, örnekler verme, merak uyandırma, ilgiyi daima canlı tutma olarak tanımlamakta kısaca iskele kurmayı doğru bir liderlik yapabilme olarak görmektedir. Araştırmacı da liderliği bu açıdan yapmış olup, gerekli durumlarda destek sunmaya çalışan, birlikte çözüm arayışında olan kişi konumunda yer almaktadır. (Hadwin Winne'e (2001) göre de yapı iskelesi kurma olarak adlandırılan bu modelde aynı zamanda o konuyu daha önceden öğrenmiş olan, bilgi sahibi olmuş olan kişi, öğrenmeye istekli olan, kendini geliştirmek isteyen kişiye destek sunabilmekte, yardımcı olabilmektedir. Bu araştırmada da araştırmacı, müzik etkinliklerini geliştirmek isteyen öğretmene her konuda destek olmaya çalışan kişidir.

Veri toplama yöntemleri

Çalışmada nitel araştırmalarda kullanılan veri toplama yöntemlerinden doküman analizi, gözlem, görüşme ve araştırmacı günlüğü ile öğretmen günlüğü kullanılmıştır. Gözlem, bu araştırmada mevcut durumu ortaya koyabilmek için eylem öncesinde, eylem planları uygulanırken son olarak da eylem planları sonrasında süreçte nereye geldiğinin daha net görülebilmesi amacıyla yapılmıştır. Görüşmeler mevcut durumu görebilmek amacıyla uygulama öncesinde, mevcut durumu değerlendirmek ve geliştirmek için uygulama sürecinde, aynı zamanda sürecin getirdiklerini daha net görebilmek için ise uygulama sonrasında katılımcı ile yapılmıştır. Araştırmacı ve öğretmen günlüğü, eylem planlarının uygulanması dışında da akla gelenlerin unutulmaması, birlikte daha rahat fikir alışverişinin yapılması adına tutulmuş, sürekli incelenmiş ve gerekli durumlarda sürece yön vermiştir. Doküman analizi olarak ise, öğretmen eylem öncesinde plan hazırlamadığından bununla ilgili herhangi bir veri toplanamamış olup, eylem sırasında ve eylem sonrasında öğretmenin hazırlamış olduğu planlar ve materyaller ve günlükler incelenmiştir.

Verilerin toplanması

Eylem süreci; eylem öncesi, eylem sırası, eylem sonrası olarak üç aşamadan oluşmaktadır. Eylem öncesi süreçte, problemin net olarak ortaya konması için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler ve sınıfın fiziksel gözlemi yapılmıştır. Yine problemin ortaya konmasına yönelik öğretmenin üç farklı zamanda müzik etkinliği planlaması ve uygulaması istenip bu etkinliklerin gözlemi yapılmıştır. Eylem sırasındaki süreçte, probleme yönelik eylem planlarından oluşan eylem döngüleri

Rudvan, R. ve Dikici Sığırtaç, A. (2025). Okul öncesi eğitimde bir eylem araştırması: Öğretmenin müzik etkinlikleri nasıl geliştirilebilir? *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(2), 2003-2029.*

DOI. 10.51460/baebd.1571255

oluşturulmaya başlanıp bu planlar uygulanıp izlenmiş (gözlemler yoluyla) ve değerlendirilmiştir (görüşmelerle). Böylece bir sonraki eylem planı hazırlanmıştır. Aynı zamanda bu süreçte öğretmen ve araştırmacı günlükler tutup süreçle ilgili istedikleri zaman notlar almıştır. Son olarak eylem sonrası süreçte, öğretmenin tek başına bundan sonra nasıl bir yol izleyeceğinin anlaşılması adına öğretmenin farklı günler için üç farklı zamanda müzik etkinliği planlayıp uygulaması istenmiş ve bu planlar gözlenmiştir. Aynı zamanda eylem öncesi süreçte yapılan görüşme tekrardan yapılarak sürecin nereden nereye geldiği değerlendirilmiştir.

Verilerin analizi

Verilerin analizi için veri toplanma sürecinin bitmesi beklenmemiş olup verilerin toplanmasıyla birlikte devam etmiştir. Eylem araştırmalarında en çok tercih edilen yollardan biri de bu olmaktadır (Merriam, 2013). Gözlem ve görüşme verileri (eylem öncesi, eylem sırası, eylem sonrası olacak şekilde) tematik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Tematik analiz, katılımcıların deneyimlerini, yükledikleri ve tekrarlanan anlam kalıplarını bulmak için görüşme ve odak görüşme gibi araçlardan faydalanan bir analiz türüdür (Çarıkçı, Meral, Berkil, Çalışır, Önal ve Arslan, 2024). İyi ve doğru bir tematik analiz verileri yorumlamakta ve anlamlandırmaktadır. Aynı zamanda güvenilir bulgular üretebilmektedir (Braun ve Clarke, 2006). Tematik analizde temalar, tümevarım veya tümdengelim olarak iki temel yolla belirlenir. Bu araştırmada temalar tümevarım ile oluşturulmuştur. Süreç de yine Braun ve Clarke'a (2006) göre ilerlemiştir. Bu adımlar sırasıyla: verilere ilişkin bilgi toplama, kodların oluşturulması, temaların araştırılması, temaların gözden geçirilmesi, temaların tanımlanması ve isimlendirilmesi ve son olarak araştırma çıktılarının raporlanması şeklinde ilerlemiştir.

Bu araştırmadaki tüm süreçte, elde edilen veriler detaylı bir şekilde kaydedilmiş olup, geçerliliği sağlamak adına farklı veri toplama yöntemleri ile (görüşme, gözlem, günlükler) veriler toplanmıştır. Eylem planları öncesinde üç kez gözlem ve görüşme, eylem planları sırasında 16 gözlem ve görüşme, eylem planları sonrasında yine üç görüşme ve üç gözlem yapılmıştır. Tüm gözlem ve görüşme verileri detaylı bir şekilde yazıya geçirilmiştir. Aynı zamanda üç uzman ile birlikte bu veriler ayrı zamanlarda kontrol edilmiştir.

Geçerlik ve güvenilirlik

Eylem araştırmalarındaki geçerlik ve güvenilirlik nicel araştırmalardaki gibi doğrudan uygulanamamakla birlikte, özellikle eylem araştırmalarında geçerlik için en ince ayrıntısına kadar veri toplanmakta, güvenilirlik için ise güven duyulabilecek şekilde verileri toplama ve aynı şekilde bunları analiz etmek gerekmektedir (Johnson, 2015). Eylem araştırmaları da dahil olmak üzere nitel araştırmalarda güvenilirliği arttırabilmek amacıyla araştırmada kullanılan yöntemler ve süreçler detaylı bir şekilde kaydedilmelidir (Merriam, 2013). Bu araştırmadaki tüm süreçte, kullanılan yöntemlerden (gözlem, görüşme, günlükler) elde edilen veriler detaylı bir şekilde kaydedilmiştir. Nitel araştırmalarda geçerliği sağlamak için ise uygulanan yöntemler çeşitleme, uzun ve farklı zamanlarda yapılan gözlem ve görüşmeler, bu gözlemlerde ayrıntılı betimlemeler yapmak, görüşmelerde ince ayrıntıya kadar yazma, uzman görüşüne başvurulması, katılımcıdan alınan verilerin katılımcı onayına başvurulması, araştırmacının rolünü ve etkisini belirlemek, dış denetimleri belirlemek olarak sayılabilmektedir (Creswell, 2013). Bu araştırmada da çeşitleme adına farklı veri toplama yöntemleri ile (görüşme,

gözlem, günlükler) veriler toplanmıştır. Tüm gözlem ve görüşme verileri yazıya geçirilmiştir. Aynı zamanda bu çalışma tezden oluşturulduğu için geçerlik komitesi ile birlikte bu veriler tez izleme süresince kontrol edilmiştir. Yazıya geçirilen veriler, görüşmeler sırasında araştırmanın katılımcısı olan öğretmen ile görüşülerek teyit edilmiştir. Son olarak raporlaştırma aşamasına bakıldığında da veri toplama süreçleri ve buradan elde edilen bulgular da ayrıntılı bir şekilde raporlaştırılmıştır.

Bulgular

Süreç; eylem öncesi süreç, eylem süreci ve eylem sonrası süreç olarak üç aşamada incelenmiştir.

Eylem öncesi süreç, eylem sürecine geçmeden önce mevcut problemin ortaya konmasını sağlamaktadır. Öğretmenin müzik etkinliklerine yönelik görüşlerini, öğretmenin planlama-uygulama-değerlendirmeye yönelik görüşlerini, öğretmenin müzik etkinliklerine yönelik gözlemini ve sınıfa yönelik gözlemi içermektedir. Mevcut problemin ortaya konmasından sonra çözüme ulaşmak adına eylem planlarından oluşan eylem döngülerinin oluşturulduğu eylem sürecine geçilmiştir.

Eylem süreci, dört döngüden oluşmakla birlikte her döngünün bir teması vardır ve kendi içerisinde bağlantılı farklı eylem planlarından oluşmaktadır. 1. Döngü (Farklı Müzik Etkinlikleri): İşitsel algı çalışması, İşitsel algı ve ritim, Oyunla ritim adlı eylem planlarından oluşmaktadır. 2. Döngü (MEB Okul Öncesi Programına Uygun Plan Hazırlama): Bütünleştirilmiş etkinlik, Araştırmacının etkinliği, Bütünleştirilmiş etkinlik 2, Çocuklar üretsün, Tam bir bütünleştirilmiş etkinlik-merkezleri oluşturuyoruz, Programa uygun ilk etkinlik planı-merkezleri tamamlıyoruz adlı eylem planlarından oluşmaktadır. 3. Döngü (Müzik Etkinliklerinde Farklı Yaklaşımlar): Dalcroze Yaklaşımı denemesi, Dalcroze Yaklaşımı, Kodaly Yaklaşımı, Kodaly ve Muzogram adlı eylem planlarından oluşmaktadır. Son döngü olan 4. Döngü (Öğretmenin Gücü Adına): Problemin çözümüne yönelik tüm çalışmaların yapılmasından dolayı öğretmenin tek başına neler yapacağını kendisine bırakılması isteği üzerine şekillenmiştir. Öğretmen bu döngüde, Hint dansı eşliğinde drama, İzmir marşı ile Ritim ve Segni Mossi tekniğini uyguladığı eylem planlarını uygulamıştır. Eylem süreci bu sayede son bulmuştur. Eylem döngülerinin her ne kadar kendi içlerinde bütünlüğü ve bir teması olsa da süreçte eylem planları uygulanırken ortaya çıkan problemler de çözülmeye çalışılmış, dolayısıyla bu problemlerin çözümü de planlara dahil edilmiştir. Eylem sonrası süreçte, eylem öncesi süreçten eylem sürecinin sonuna kadar nereden nereye geldiğinin daha net görülebilmesi adına eylem öncesi süreçteki gibi, öğretmenin müzik etkinliklerine yönelik görüşlerine, öğretmenin planlama-uygulama- değerlendirilmeye yönelik görüşlerine, sınıfa yönelik gözleme yer verilmiştir.

Eylem öncesi süreç

Eylem öncesi süreç için öğretmenin görüşleri, müzik etkinliklerine yönelik ve planlama-uygulama-değerlendirmeye yönelik olarak iki kategoride incelenmiştir. Bu kategorilere yönelik öğretmenin görüşleri ise temaları oluşturmaktadır. Süreç Tablo 1'de yer almaktadır. Temalara göre görüşler ise alt başlık olarak yer almaktadır.

Tablo 1.
Eylem öncesi süreçte öğretmenin görüşleri

Kategoriler	Temalar	Kodlar
Müzik Etkinliklerine Yönelik	Sıkıntılar	Materyal eksikliği, bilgi yetersizliği, etkinlik bütünleştiremememe, müzik merkezinin olmaması
	Enstrümanlar	Ksilofon, marakas, çelik üçgen
	Akla Gelen Müzik Etkinlikleri	Şarkı, ritim
Planlama-Uygulama-Değerlendirmeye Yönelik	Planlamadaki Sıkıntılar	Şarkı seçimi etkinlik oluşturamama, diğer etkinliklerle bütünleştiremememe
	Uygulamada Ön Plana Çıkanlar	Şarkı dinletme, şarkıya ritimle eşlik, şarkıya dans ile eşlik
	Değerlendirmeki Sıkıntılar	Soru-cevap tekniği, sorularla bilgi yoklama

Eylem öncesi öğretmenin müzik etkinliklerine yönelik görüşleri

Öğretmenin müzik etkinliklerine yönelik görüşlerine bakıldığında, müzik etkinliği ile ilgili akla gelenler, enstrümanlar, müzikle öğretilenler ve müzik etkinlikleri ile ilgili sıkıntılardan bahsedilmiştir. Bu doğrultuda kategoriler oluşturulmuştur. Öğretmenin müzik etkinliği dendiğinde aklına etkinlik olarak şarkı söyleme, müzik dinleme, müzik eşliğinde dans etme, ritim, müzikle yapılabilecek başka etkinlikler olarak kavram öğretimi, enstrüman olarak ise marakas, ksilofon ve çelik üçgen akla geldiği görülmüştür:

“Müzik dendiğinde en başta şarkı geliyor ardından ritimler, orff aletleri kullandığımız marakaslar, müzikle yapılan tüm etkinlikler geliyor.”

Öğretmen müzik etkinliğindeki sıkıntılar olarak materyal eksikliğinden ve bilgi yetersizliğinden sıklıkla bahsetmiş olup, etkinlikleri bütünleştiremediğini, çocukların isteklerini yerine getiremediğini ve bazen istediği şarkıları bulamadığını belirtmiştir:

“Enstrüman olarak bir tek ksilofonumuz var çelik üçgen var ve marakasımız var. Özellikle planlamada sıkıntı yaşıyorum. Etkinlik bütünleştiremiyorum.”

Öğretmen müzik etkinliği konusunda gördüğü sıkıntılara yönelik çözüm olarak da enstrümanların temin edilmesinin, müzik merkezinin iyileştirilmesinin, kendini geliştirmek için çeşitli eğitimler almanın, araştırmalar yapmanın, çocuklara göre etkinlik hazırlayabilmenin, gerektiğinde uyarılmanın aynı zamanda müzik etkinliklerini başka etkinlik türleri ile bütünleştirmenin gerekliliğine dikkat çekmiştir:

“...Kendimi müzik etkinlikleri konusunda yeterli bulmuyorum ve geliştirmek isterim.”

Eylem öncesi öğretmenin planlama-uygulama-değerlendirmeye yönelik görüşleri

Öğretmen planlamada yaşadığı sıkıntılar olarak da şarkı seçerken zorluk çektiği, müzik türleri ya da müzikle ilgili yapılabilecek etkinlikler konusunda bilgi yetersizliğinin olduğunu, müziği farklı etkinliklerle bütünleştiremediğinden bahsetmiştir:

Rudvan, R. ve Dikici Sığırtaç, A. (2025). Okul öncesi eğitimde bir eylem araştırması: Öğretmenin müzik etkinlikleri nasıl geliştirilebilir? Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(2), 2003-2029.

DOI. 10.51460/baebd.1571255

“Planlama konusunda sorun yaşadığımı düşünüyorum. Öncelikle müzikle ilgili olarak çok fazla bilgiye sahip değilim şarkı seçerken, etkinlik oluştururken zorluk yaşıyorum. Bütünleştirilmiş planlarda uygun iki planın birbiriyle uyumu açısından sıkıntı yaşıyorum.”

Öğretmen müzik etkinliklerini uygulama konusunda şarkı dinletme, dans ettirme şarkıya ritim ile eşlik etme konularının onun için önemli olduğunu, müzik etkinlikleri uyguladığında bu uygulamaların ön plana çıktığını belirtmiştir:

“Müzik etkinlikleri uygularken öncelikle müziği çocuklara bir dinletiyorum. Bir kere sessizce dinliyorlar...”

Öğretmenin aynı zamanda müzik etkinliklerini değerlendirirken soru-cevap yöntemi kullandığı görülmektedir:

“Çocuklarla etkinliği değerlendirirken çocuklara çeşitli sorular sorabiliyorum.”

Eylem öncesi öğretmenin müzik etkinliklerine yönelik gözlem

Eylem sürecine başlanmadan önce, öğretmenin ne tür etkinlikler planlayıp, uyguladığını görmek ve ona göre birlikte daha doğru bir yol alabilmek amacıyla öğretmenin üç farklı günde, üç farklı müzik etkinliği gözlemlenmiştir. Bu etkinliklerden ilkinin öğretmenin bir kaynaktan aldığı görülmüştür. Etkinlik oyun ve müzik etkinliğinden oluşmaktadır. Müzik etkinliği türlerinden şarkı söyleme ve belirli bir kalıpla olmasa da ritim çalışması kullanılmıştır. Şarkı öğretme amacı olmadan şarkı dinletilip alkış ve marakas ile eşlik edilmesi istenmiştir. Bu etkinliklerden ikincisini öğretmen kaynaktan almamış, kendisi planlamıştır. Etkinlik, şarkı ve şarkıya belirli bir kalıbı olmayan ritimle eşlikten oluşmaktadır. Bu etkinliklerin sonuncusu olan üçüncü etkinlik de kaynaktan alınmamış olup yine şarkı ve şarkıya eşlikten oluşmaktadır.

Eylem öncesi yapılan üç etkinlik planına bakıldığında, öğretmenin üç etkinlik planının da şarkı odaklı ilerlediği, şarkıya eşlik etmek için bedenden ya da başka bir materyalden sesler çıkarıldığı görülmüştür. Aynı zamanda öğretmenin uyguladığı üç plan için de Okul Öncesi Eğitimi Programı'na uygun bir etkinlik planı hazırlanmadığı, dolayısıyla kazanım ve göstergelerden yola çıkmadığı, etkinlik sonlarında değerlendirme yapmadığı belirlenmiştir.

Eylem öncesi sınıfa yönelik gözlem

Eylem sürecine başlamadan önce eylem planlarının uygulanacağı sınıfın fiziksel yapısının da sürece etki edeceği düşünüldüğünden sınıf gözlemlenip gerekli notlar alınmıştır. Öncelikle 49 metrekairelik sınıfın içinde sekiz masanın, dört açık raflı dolabın ve beş de kapaklı dolabın olması göze çarpmaktadır. Sınıfın 2013 MEB Okul Öncesi programındaki öğrenme merkezlerine göre düzenlenmediği, programdan önceki gibi duvara sıralanan merkezlerin olduğu görülmektedir. Sınıftaki kapaklı dolapların içlerinde ve üstlerinde fazla materyaller muhafaza edilmekte, açık raflı dolapların içlerinde ise çocukların kullanımına açık materyaller, üstlerinde kirlent gibi yine fazla malzemeler bulunmaktadır. Sınıfta öğretmene ait bir masanın ve akıllı tahtanın yer aldığı görülmektedir. Sınıftaki merkezler incelendiğinde 2013 MEB Okul Öncesi Programı'na uygun öğrenme merkezleri ve bu merkezlere ait bulunması gereken materyallerinin olmadığı, müzik merkezinin de bulunmadığı onun

yerine sınıfın herhangi bir rafında bir kutu içerisinde birkaç müzik materyalinin bulunduğu görülmektedir.

Şekil 1. Müzik merkezi yapımından önce sınıfta bulunan enstrümanlar

Eylem süreci

Okul öncesi öğretmenin müzik etkinliklerini geliştirme konusunda istekli olması ve hazır olduğunu bildirmesiyle sürece başlanmıştır. Araştırma sürecinde, eylem süreci öncesi yapılan ilk görüşme ve ardından yapılan üç haftalık gözlem ve görüşme ile son olarak da öğretmen ile araştırmacının sürecin nasıl yürütüleceği hakkında toplantılar yapılmıştır. Araştırmacının, öğretmene gün içerisinde aklına gelenlerle ilgili istediklerini not etmesi için öğretmen günlüğü ve teorik bilgiye ulaşabilmesi için farklı türlerde kaynaklar hediye etmesi ile eylem sürecine geçilmiştir. Her bir eylem planı, uygulama-izleme ve yansıtıcı değerlendirme süreçleri ile ilerlemekte ve buradaki değerlendirmelere göre diğer eylem planları oluşmaktadır. Eylem planlarından oluşan her bir eylem döngüsü kendi içerisinde bir bütünlük oluşturmaktadır. Her bir döngü kendi içerisinde bir bütünlük içerdiği gibi diğer döngülerden de farklılıklar içermektedir. Bu nedenle her bir döngü için de bir tema belirlenmiştir. Döngüler ve döngüleri oluşturan planlara yönelik bilgiler Şekil 2' de yer almaktadır.

Şekil 2. Eylem sürecinde döngüler ve döngülere ait planlar

Birinci eylem döngüsü (Farklı müzik etkinlikleri)

Tablo 2.

Birinci eylem döngüsünde amaçlananlar ve amaca ulaşılma durumları

Amaçlananlar	Amaca ulaşılma durumları
Şarkı söyleme dışında farklı müzik etkinliği (ritim, işitsel algı, ...) denemesi)	Farklı müzik etkinlikleri uygulandı
Alternatif ritim aleti denemeleri (beden perküsyonu)	Beden perküsyonu çalışmaları ve atık materyallerden ritim aleti yapıldı
Etkinlik değerlendirmesinin yapılması	Farklı türde sorularla etkinlik değerlendirmesi yapıldı
Çocuk merkezli etkinlik planlama	Çocukların istek ve ihtiyaçları ön plana alınarak planlama yapıldı.

Birinci eylem döngüsünde farklı müzik etkinlikleri uygulanmıştır. Ritim aletleri dışında beden perküsyonu ve alternatif materyaller kullanılmıştır. Değerlendirme soru türleri çeşitlendirilmiştir. Çocukların istek ve ihtiyaçlarının ön plana alınmasına dikkat edilmiştir.

Birinci eylem döngüsündeki eylem planlarından sonra öğretmen ile yapılan görüşmelerden doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir:

“...Yani kitaptaki tüm hayvanları da olduğu gibi kullanmak zorunda değildim. Kendime göre, çocuklara göre uyarlayabilirdim.”

Rudvan, R. ve Dikici Sığırtaç, A. (2025). Okul öncesi eğitimde bir eylem araştırması: Öğretmenin müzik etkinlikleri nasıl geliştirilebilir? Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(2), 2003-2029.

DOI. 10.51460/baebd.1571255

“Değerlendirmeyi de yapmış oldum. Okul Öncesi Programı’na bakarak da daha farklı tür sorular sorabildim. Bence güzel oldu.”

İkinci eylem döngüsü (2013 MEB Okul öncesi eğitimi programına uygun plan hazırlama)

Sayfa | 2017

Tablo 3.

İkinci eylem döngüsünde amaçlananlar ve amaca ulaşılma durumları	
Amaçlananlar	Amaca ulaşılma durumları
Bütünleştirilmiş etkinlik planlama	Bütünleştirilmiş etkinlikler planlanmıştır.
2013 Okul Öncesi Programına uygun plan hazırlama	2013 Okul Öncesi Programına uygun plan hazırlanmıştır.
Dans çalışmalarının çeşitlendirilmesi	Dans çalışmaları yaratıcı hareket çalışmaları ile çeşitlendirilmiştir.
Çocukların üretmesine fırsat verilmesi	Çocukların üretimine fırsat verecek planlamalar yapılmıştır.
Küçük grup çalışmalarının yapılması	Küçük grup çalışmaları yapılmıştır.

İkinci eylem döngüsündeki eylem planlarında bütünleştirilmiş etkinlikler, Okul Öncesi Eğitimi Programı’na göre plan hazırlama, yaratıcı hareket ve dans çalışmaları, küçük grup çalışmaları yapılmıştır. Aynı zamanda öğrenme merkezleri düzenlenmiş olup çocukların üretmesine imkân sağlayacak çalışmalar yapılmıştır. İkinci eylem döngüsündeki eylem planlarından sonra öğretmen ile yapılan görüşmelerden doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir:

“Çocuklar bir noktadan çok farklı şeyler düşünüp yarattılar. Belirli sınırları olan bir boyama kağıdı değildi. Kendileri hayal edip ürettiler. Bence bunu daha çok sevdiler.”

“Merkez olmadığı için çocuklar etrafta boş boş koşturabiliyor. Sizinle bir ara konuştuğumuzda eski sınıfta öğrenme merkezi mantığını denemiştik. Çok düzenli ve etkili olmuştü.”

Üçüncü eylem döngüsü (Müzik etkinliklerinde farklı yaklaşımlar)

Tablo 4.

Üçüncü eylem döngüsünde amaçlananlar ve amaca ulaşılma durumları	
Amaçlananlar	Amaca ulaşılma durumları
Öğretmenin müzik uygulamalarını uygulamak için uzman olmasının gerektiğini gösterebilmek,	Öğretmen müzik etkinliklerini uygulamak için uzman olması gerektiğini görmüştür.
Öğretmenin araştırma tarzını değiştirerek, yaklaşımlarla istediği verilere ulaşmasını sağlamak,	Öğretmen araştırma yöntemini değiştirince istediği sonuçlara ulaşabildiğini görmüştür.

Öğretmenin etkinlik planı hazırlaması için teşvik,	Öğretmen etkinlik planı hazırlama konusunda ilerlemiş fakat sürekli hazırlamamıştır.
Öğretmenin farklı müzik yaklaşımlarını denemesi ile bu konuda kendine güvenmesi,	Öğretmen farklı müzik yaklaşımları denemiş ve bu konuda kendine güvenmiştir.
Etkinlik değerlendirmelerinde soru-cevap yöntemi dışında başka yöntemler denemek,	Öğretmen etkinlik değerlendirmelerinde soru-cevap yöntemi dışına çıkmıştır.
Dalcroze dışında bir müzik yaklaşımı olan Kodaly ile ilgili eylem planı hazırlamak,	Kodaly yaklaşımı ile plan hazırlanmıştır.
Kodaly'nin pekiştirilmesi	Kodaly çalışmaları tekrar edilmiştir.
Muzogram çalışmalarının denemesi,	Muzogram çalışmaları denenmiştir.
Yapılacak çalışmaların çocuk merkezli bir şekilde planlanması,	Yapılacak çalışmaların çocuk merkezli ilerlemesine karar verilmiştir.

Üçüncü eylem döngüsündeki eylem planlarında öğretmen Kodaly, Dalcroze gibi farklı müzik yaklaşımları deneyimlemiş olup bunlar için uzman olmasının gerekmediğini farketmiştir. Öğretmen etkinlik değerlendirmelerini soru cevap tekniği dışındaki yöntemlerle sürdürmeye başlamış süreçleri çocuk merkezli ilerletmeye özen göstermiştir.

Üçüncü eylem döngüsündeki eylem planlarından sonra öğretmen ile yapılan görüşmelerden doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir:

“Amacımıza ulaştık. Yeni bir etkinlik, farklı materyal kullanma, başka kelimeler kullanıp Dalcroze ile ilgili araştırma yapma, hepsi oldu.”

“Bu yaklaşımlarda benim en çok dikkatimi çeken Türkiye’de bir video örneği vs. hiçbir şey yok. Hep yabancı şarkı ve uygulamalar var.”

Dördüncü eylem döngüsü (Öğretmenin gücü adına!)

Tablo 5.

Dördüncü eylem döngüsünde amaçlananlar ve amaca ulaşılma durumları

Amaçlananlar	Amaca ulaşılma durumları
Farklı müzik türleri konusunda çocuklarda farkındalık yaratma	Öğretmen Hint müzikleri eşliğinde çocuklara o kültürü tanıtır, dans etmelerini sağlamıştır.
Çocukların marşları da bilmelerini sağlamak,	Çocuklarla İzmir Marşı ile ilgili çalışmalar yapılmış, ritimle eşlik edilmiştir.
Farklı teknikleri araştırıp uygulamak	Öğretmen araştırmacının da daha önce bilmediği bir teknik (Segni Mossi) uygulamıştır.

Dördüncü eylem döngüsündeki eylem planlarında öğretmen süreci tamamen kendi başlatıp tamamlamıştır. Öğretmen bu eylem planlarında farklı müzik türlerini, farklı kültürleri ve farklı müzik yaklaşımlarını deneyimlemiştir.

Dördüncü eylem döngüsündeki eylem planlarından sonra öğretmen ile yapılan görüşmelerden doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir:

Araştırmacı: “Araştırmanın başından beri amacım sana bir şeyler öğretmek değil beraber yolda yürüyüp yeni şeyler keşfetmek, gerektiğinde destek olmaya çalışmaktı. Görüyorum ki sen zaten öyle bir noktaya geldin ki araştırmacının bilmediği bir tekniği bulup, araştırmacıya öğrettin.”

Öğretmen: “Segni Mossi tekniği kolay bir teknikti. Hatta bir tek örtüyle değil başka şeylerle de yapabilirsin. Planlarken de uygularken de çok beğendim.”

Eylem sonrası süreç

Eylem sonrası süreç için öğretmenin görüşleri, müzik etkinliklerine yönelik ve planlama-uygulama-değerlendirmeye yönelik olarak iki kategoride incelenmiştir. Bu kategorilere yönelik öğretmenin görüşleri ise temaları oluşturmaktadır. Süreç Tablo 6’da yer almaktadır. Temalara göre görüşler ise alt başlık olarak yer almaktadır.

Tablo 6.

Eylem sonrası süreçte öğretmenin görüşleri

Kategoriler	Temalar	Kodlar
Müzik Etkinliklerine Yönelik	Akla Gelen Müzik Etkinlikleri	İşitsel algı çalışmaları, Kodaly, Dalcroze, bütünleştirmeler
	Müzikle Öğretilenler	Sayı, şekiller, duygular, haklar
	Sıkıntı	Türkçe örnekler olmaması, farklı dillerde çeviri yapamama, yaklaşımlarla ilgili çalışmaların azlığı
Planlama-Uygulama-Değerlendirmeye Yönelik	Planlamada Önemli Görülenler	Çocukların duyguları, istekleri, ihtiyaçları bireysel farklılıklar, diğer etkinliklerle birleştirme
	Uygulamada Önemli Görülenler	Etkinlik geçişleri, etkinliğe başlamayı çocukların mutluluğu, farklı müzik etkinliği uygulamaları
	Değerlendirmede Önemli Görülenler	Farklı tekniklerle (resim, drama vb.) değerlendirme yapma, kazanımlara önem vererek değerlendirme, çocukların duygularına yönelik değerlendirme

Eylem sonrası öğretmenin müzik etkinliklerine yönelik görüşleri

Öğretmenin eylem sonrasındaki müzik etkinliklerine yönelik görüşlerine bakıldığında, öğretmenin müzik etkinlikleri deyince aklına işitsel algı çalışmaları, müziği başka etkinliklerle bütünleştirme aynı zamanda Kodaly, Dalcroze ve Segni Mossi gibi farklı yaklaşımların geldiği söylenebilmektedir. Öğretmen müzikle çocuklara, sayı, şekil gibi kavramların yanında duygularını,

Rudvan, R. ve Dikici Sığırtaç, A. (2025). Okul öncesi eğitimde bir eylem araştırması: Öğretmenin müzik etkinlikleri nasıl geliştirilebilir? *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(2), 2003-2029.*

DOI. 10.51460/baebd.1571255

haklarını öğretebileceğini aynı zamanda onlara keyif verebileceğini belirtmiştir. Öğretmen müzik etkinlikleri ile ilgili sorun olarak araştırmalar yaparken özellikle farklı müzik yaklaşımları (Dalcroze, Kodaly, vb.) ile ilgili olarak Türkçe çok az örnek uygulamanın olduğunu ifade etmiştir:

“En az tercih ettiğim etkinlikler büyük ihtimalle Kodaly, Dalcroze gibi farklı müzik yaklaşımlarıdır. Türkiye’de yani Türkçe olarak yapılmış böyle çalışmalar yok.

Eylem sonrası öğretmenin planlama-uygulama-değerlendirmeye yönelik görüşleri

Öğretmenin etkinlikleri planlamada çocukların istek ve ihtiyaçlarına, etkinlikleri bütünleştirmeye önem verdiği görülmektedir. Uygulamada, çocukları etkinliğe hazırlamanın önemli olduğunu, çocukların ihtiyaçlarına göre düzenlemeler yapabildiğini, onların mutlu olmasının önemli olduğunu belirtmiştir. Değerlendirmede çocuk merkezli hareket edip onların üretimine fırsat verdiği, çeşitli etkinliklerle değerlendirmeler yapabildiğinin öne çıktığı belirlenmiştir:

“Eğer sorularla değerlendirme yapıyorsam kazanımlara yönelik, duygulara yönelik, günlük yaşama yönelik farklı alanlara hitap eden değerlendirme yapmaya dikkat etmeye çalışıyorum.

“...Katılımlarını arttırmak için diyelim ki sevmediklerini düşündüğüm bir etkinliği kısa tutup daha sonra düzenleyip daha etkili bir hale getirip uygulayabilirim.”

“Etkinlik planlarken artık sıkıntı yaşamıyorum. Artık nasıl araştırmam gerektiğini biliyorum.”

Eylem sonrası sınıfa yönelik gözlem

Eylem öncesinde yapılan gözlem sonucunda özellikle 2013 MEB Okul Öncesi Eğitimi Programı’na uygun öğrenme merkezi oluşturmanın müzik merkezi kullanımını verimli hale getireceği ve dolayısıyla müzikle ilgili etkinlikleri ve kazanımları arttıracığı düşünülmüştür. Buradan yola çıkılarak eylem planları sırasında müzik merkezine ağırlık verilerek öğrenme merkezleri oluşturulmuştur. Eylem sonrası sınıf düzenine bakıldığında tüm öğrenme merkezlerinin içlerinde olması gereken materyallerle birlikte konumlandırıldığı, müzik merkezinin de istenilen şekilde düzenlendiği görülmüştür.

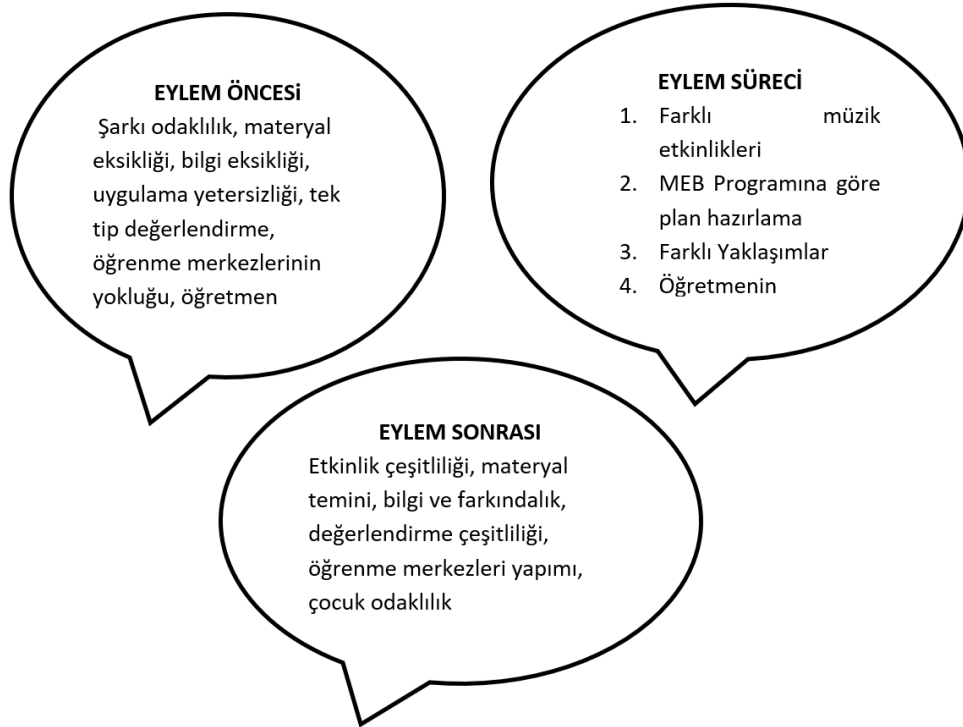
Şekil 3. Müzik öğrenme merkezinin son hali

Tablo 7.
Eylem öncesinden eylem sonrasına-nereden nereye!

Nereden	Nereye
Öğretmen eylem öncesinde şarkı odaklı ilerlerken,	Ritim, dans gibi etkinlikler ve farklı müzik yaklaşımları uygulamaya başlamıştır.
Eylem öncesinde materyal yetersizliği varken,	Gerekli durumlar için materyaller yapılmış ya da temin edilmiştir.
Öğretmenin eylem öncesinde müzik etkinlikleriyle ilgili bilgi ve farkındalık yetersizliği varken,	Araştırmalar yaparak bilgi ve farkındalığını arttırmıştır.
Öğretmenin eylem öncesinde müzik etkinlikleri konusunda yetersizliği varken,	Etkinlikleri programa uygun bir şekilde planlamaya başlamıştır..
Öğretmenin eylem öncesinde müzik etkinliklerini uygulama konusunda yetersizliği varken,	Uygulama konusunda çeşitlilik ve programa uygunluk sağlanmıştır.
Öğretmen eylem öncesinde her etkinliği değerlendirmezken ya da değerlendirme yapıldığında soru-cevap tekniği kullanırken	Her etkinlikte değerlendirme yapıp, değerlendirmelerinde soru-cevap tekniği dışında teknikler kullanmıştır.
Öğretmen eylem öncesinde çocuk odaklı bir planlama, uygulama ve değerlendirme yapmazken,	Çocuk odaklı planlama, uygulama ve değerlendirmeler yapmaya başlamıştır.
Öğretmen eylem öncesinde farklı etkinlik türlerini bütünlendiremezken,	Farklı en az iki etkinlik türünü bir araya getirmeye başlamıştır.
Eylem öncesinde sınıfta öğrenme merkezleri yokken,	Farklı öğrenme merkezleri düzenlenmiştir.
Eylem öncesinde sınıfta öğrenme merkezi yokken,	Müzik merkezi yapıp gerekli materyaller alınmıştır.

Tüm bu eylem süreci boyunca nereden nereye geldiğinin özeti şekil 4'te yer almaktadır.

Şekil 4. Eylem araştırmasının özeti

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma

Bu çalışmada bir okul öncesi öğretmenin müzik etkinliklerini planlama-uygulama ve değerlendirme süreçlerini geliştirmesi amaçlanmıştır. Eylem öncesi ortaya konulan mevcut durum üzerinden araştırmacı ve öğretmen eylem sürecine başlamıştır. Eylem süreci içerisinde, mevcut durum haricinde meydana gelen ve problem olarak görülen durumlar da çözüme ulaştırılmıştır. Böylece eylem sonrası bulgularla araştırma sonuca ulaştırılmıştır. Bu bölümde ise elde edilen bulgular araştırma sorularına uygun bir şekilde tartışılarak yorumlanmıştır. Öncelikle eylem öncesine yönelik mevcut durum tartışılıp yorumlanmıştır. Sonrasında eylem sürecine yönelik, son olarak ise eylem sonrasındaki durumla ilgili tartışma ve yorumlara yer verilmiştir.

Eylem öncesinde, müzik etkinlikleri deyince öğretmenin aklına şarkı ve şarkıya eşlik edilebilecek etkinliklerin gelmesi bulgusu, Aysu, Aral, Gürsoy ve Yıldız Bıçakçı (2018)'in çalışmasındaki öğretmenlerin daha çok şarkı söyleme çalışmaları yaptırdığı bulgusuyla örtüşmektedir. Çalışmada öğretmenin etkinlikleri bütünleştirmede, nasıl bütünleştireceğini bilmediği bulgusu yer almaktadır. Kirby vd. (2023) de ABD'de okul öncesi dönem sınıflarında müziğin kullanımını incelediği çalışmasında, öğretmenlerin müzik etkinliklerini tüm gelişim alanlarını desteklemek için kullandığını ama etkinlikleri bütünleştirme konusunda zorluk çektiklerini, bunların çözümünü bulamadıklarını belirtmiştir.

Sönmezöz ve Haseski Hakyol (2016) da çalışmalarında okul öncesi kurumlarında enstrümanların çok yetersiz olduğu, aynı zamanda 2013 Okul Öncesi Programı'na göre de yeterli sayı ve nitelikte olmadıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu da çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Aysu ve Aral (2016) da öğretmenlerle yaptıkları çalışmada genel olarak 2013 programındaki öğrenme merkezlerinin nasıl düzenlenmesi ve hangi materyallerin gerektiğinin bilinmediği sonucuna ulaşmıştır. Çalışmada öğretmen etkinlik planı hazırlamamakta, plan hazırlamanın zor olduğunu düşünmektedir. Aynı zamanda öğretmen özellikle de müzik ile ilgili hangi kazanımları kullanabileceğini, nasıl bir plan hazırlayabileceğini bilmediğini de belirtmektedir. Dolayısıyla plan hazırlamama ve hazırlama konusunda zorlanılacağı ile ilgili tutumun yine bilgi eksikliğinden kaynaklandığı düşünülebilir. Bu konularda öğretmenlere destek sunulmasının gerekli olduğu düşünülmektedir (Elaldı vd., 2020; Barrett vd., 2021; La Rocca, 2022; Barrett vd., 2022).

Eylem sürecinde, ilk olarak çalışılan öğretmenin şarkı söyleme dışında etkinlikler denemeye başladığı, bunlarla ilgili olarak araştırmalar yaptığı ve gördüklerinden yola çıkarak çocuklara farklı müzik etkinlikleri (ritim, dans) yaptırmaya başladığı görülmüştür. Dalgın ve Acay Sözbir (2019) da çalışmasındaki bulgularıyla, etkinliklerin çeşitlendirilmesinin çocukların gelişim alanlarının geneline hitap edebileceği, çocukların sosyalleşme, grupla hareket edebilme, beden dili, sözel ve sözel olmayan alıcı dil gibi çocuğu bütün gelişim alanlarıyla ilgili pek çok kazanıma ulaştırabileceğini desteklemektedir. Ancak öğretmenler tarafından rahatlıkla uygulanabilmesi açısından ilgili bölümlerde müzik öğretim yöntemleriyle ilgili derslerin olması gerektiğini de ifade etmektedir. Öğretmen ilerleyen eylem planlarında farklı müzik yaklaşımlarından yararlanarak Kodaly ve Dalcroze gibi aslında çok kullanılmayan yaklaşımları, muzogram gibi farklı teknikleri kullanarak çocuklarla çeşitli müzik etkinlikleri yapmıştır. Cary (2012) de Orff ve Kodaly üzerinde durduğu çalışmasında her ne kadar bu yaklaşımın farklı öğretim sistemleri olsa da çocuklara müzikal anlamda farklı yönlerden faydaları olacağını dolayısıyla öğretmenin her ikisinden farklı alanlarda yararlanabileceğini, okullarda uygulanması gerektiğini belirtmektedir. Zachopoulou, Derri, Chatzopoulos ve Ellinoudis (2003) ise Orff ve Dalcroze yaklaşımlarıyla ilgili yaptıkları çalışmalarında, bu yaklaşımların özellikle ritmik becerileri arttırdığı, ritmik becerilerin ise çocukların beyin, hareket gibi pek çok alanda gelişimini sağladığını, dolayısıyla bu çalışmaların mutlaka okul öncesi dönem olan 3-6 yaş arasında yapılması gerektiğini belirtmiştir. Kaçan, Dedeoğlu, Karayol ve Kimzan (2021) öğrenme merkezleri ile ilgili yaptıkları çalışmalarında sınıflarda öğretmenlerin öğrenme merkezlerini tercih ettiğini, çocuklar için verimli olduğuna inandıklarını ancak düzenlenmeleri konusunda yetersiz olduklarını düşündükleri, aynı zamanda materyallerin de yetersiz olmasından şikâyet ettikleri görülmektedir. Öğretmen süreç içerisinde plan hazırlama konusunda başlarda direnç göstermiş olup sonrasında plan hazırlamanın uygulama sürecini kolaylaştırdığı ve verimli hale getirdiğini düşünmüştür. Başaran ve Ulubey (2018), Göle ve Temel (2015) de çalışmalarında, öğretmenlerin kazanımlara uygun plan hazırlamadıkları, hazır plan kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Yine Özsirkinti, Akay ve Bolat (2014), uygulayıcılar olan öğretmenlerin, plan hazırlama dahil olmak üzere Okul Öncesi Programı'na olumlu baktıkları ancak pratikte uygulamadıkları/uygulayamadıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgulardan hareketle Okul Öncesi Eğitim Programı'na göre plan hazırlamanın öğretmenlere zor geldiği söylenebilir.

Eylem sonrasında, eylem süreci öncesindeki gibi müzik etkinliklerinin şarkı söyleme ve dinleme çalışmalarıyla geçmesi Tufan (2006)'ın çalışmasında belirttiği gibi öğretmenin müzikle ilgili farkındalık ve bilgisinin olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu araştırmada öğretmen müzik konusunda bilgi ve

farkındalığını arttırarak diğer etkinlikleri uygulayabilecek ve bu konuda kendine güvenebilecek duruma gelmiştir. Aynı zamanda öğretmenin bu sayede müzik etkinlikleri konusundaki olumsuz tutumunun değiştiği görülebilmektedir. Eylem sonrasında öğretmen, çocuklara müzikle sayı, renk gibi bilişsel kavramlar yanında duygular, haklar gibi sosyal duygusal kavramlar da verilebileceğini aynı zamanda müziğin çocukları mutlu edebilecek bir güce de sahip olduğunu belirtmiştir. Bu düşüncenin özellikle bütünleştirilmiş etkinlik planlama denemelerinden ortaya çıktığı düşünülmektedir. Atılgan (2020) da çalışmasında müziğin, çocuklara farklı kültürleri öğretmekten disiplin kazandırmaya kadar, dil gelişimini sağlamaktan yaratıcılık gelişimine kadar pek çok etkisinden bahsetmiştir. Tüm bunların müzikle birlikte diğer etkinliklerin bütünleştirilmesiyle gerçekleşebileceği söylenebilir. Öğretmenin eylemler sonrasında planlamalarında, uygulamalarında ve değerlendirmelerinde basitten zora, hazırbulunuşluk gibi kavramlara dikkat ettiği, çocukların duygularına, isteklerine önem verdiği görülmüştür. Aynı zamanda değerlendirmede özellikle çocukların duygularına önem verdiği bunun yanında günlük yaşama yönelik, kazanımlara yönelik değerlendirmelerle çeşitlendirdiği görülmüştür. Bunu yapma nedenini, bir sonraki planlarını ona göre hazırlamak olarak açıklamıştır. Bunlardan yola çıkarak öğretmenin çocuk merkezli hareket etmeye eylem sonrasında da devam ettiği söylenebilir.

Sonuç

Öğretmenin genel olarak eylem öncesinde müzik etkinliklerine yönelik mevcut problemlerine çözümler bulunduğu, süreçte müzik etkinliklerinin geliştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu temel sonuç doğrultusunda, okul öncesi öğretmenin müzik etkinliklerini geliştirmeyi amaçlayan bu çalışmada aşağıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır:

- Müzik etkinliklerine yönelik mevcut durumunda öğretmenin müzik etkinlikleriyle ilgili bilgi yetersizliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgi eksikliği planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarında mevcuttur. Öğretmenin müzik etkinlikleriyle ilgili bilgi eksikliği, müzik etkinlikleri konusundaki tutumlarını da etkilemektedir. Öğretmen bu konuda eksiklerini gidermek için ne yapması gerektiğini bilmemektedir. Öğretmen bu bilgi eksikliğini nasıl gidereceğini öğrenmek istemektedir.
- Eylem sürecinde öğretmen gelişime açık bir tutum sergilemiştir. Öğretmen süreçte isteklidir. Aynı zamanda motivasyonu yüksektir. Öğretmen, müzik etkinliklerini geliştirdiğini gördükçe özgüveninin de arttığı görülmüştür. Süreçte bazı problemlerin meydana geldiği, öğretmenin gerek araştırmacı desteği ile gerekse kendisi belirli çözümler üreterek sorunu çözmeye çalıştığı, öğretmenle araştırmacının, aksayan ve güzel giden durumlar hakkında hemfikir oldukları söylenebilir. Öğretmenin müzik etkinlikleriyle ilgili bilgileri farklı yöntemlerle araştırmayı öğrendiği dolayısıyla bu konuda kendine yeni bakış açıları ve bilgiler kattığı görülmüştür. Öğretmen bu konudaki araştırmaları doğrultusunda öneriler bile sunarak Türkçe kaynakları yetersiz bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.
- Öğretmenin yine eylem sürecinde, planlama, uygulama değerlendirme süreçleri ile ilgili olarak, plan hazırlamayı kolaylaştırıcı bir faktör olarak görse de bu konuda sürekliliği sağlamadığı, bütünleştirilmiş etkinlik, çocuk merkezlilik, öğrenme merkezlerinin düzenlenmesi de dahil olmak üzere Okul Öncesi Programı'ndaki pek çok özelliğin öğretmen tarafından kabul gördüğü ancak uygulanabilirliği konusunda öğretmenin daha çok araştırmaya, uygulama örneklerine ve desteğe ihtiyaç duyduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Okul öncesi öğretmeninin, pek çok müzik etkinliğini (ritim, yaratıcı hareket ve dans, işitsel algı çalışmaları, vb.) müzik yaklaşımları (Dalcroze, Kodaly, Orff) da dahil olmak üzere uzmanlık olmadan yapabileceği görülmüştür.
- Müzik merkezleri materyalleri dahil olmak üzere öğrenme merkezlerinin düzenlenmesi ve gereken verimin alınması için az bir çaba ve maliyete gerek olduğu, eylem öncesinde hiç kullanılmayan (sınıfta öğrenme merkezi yoktu.) müzik merkezinin eylem sırasında oluşturulan öğrenme merkezleriyle kullanımlarının arttığı, her gün oyun zamanlarında tüm öğrenme merkezlerinin kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Öneriler

Bu çalışmanın sonuçlarından hareketle bundan sonra yapılacak olan araştırmalara ve uygulamalara öneriler verilmiştir.

Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Öğretmenin müzik etkinlikleri konusunda bilgisinin artırılması buna bağlı olarak olumsuz tutumunun değiştirilmesi gerekliliği sonucundan hareketle okul öncesi öğretmenlerinin bilgisini arttıracak müzik etkinlikleri ile ilgili kitapçıklar hazırlanmalı, kitapçıklardaki bilgiler uygulamalı bir şekilde gösterilmelidir.
- Yine bilgisinin yetersiz olduğu ve artırılması gerektiği sonucundan hareketle okul öncesi öğretmeni adaylarına üniversitede aldıkları müzik dersleri uygulamalı, programa yönelik ve çocukları geliştirebilecekleri yönde verilmesi önerilebilir. Bu müzik etkinlikleri farklı yaklaşım ve alternatif uygulamaları da içermelidir.
- Öğretmenin araştırmaları sırasında daha çok Türkçe örneğe ihtiyaç duyması sonucuyla günümüzde en çok başvurulan kaynak olan internet ortamına müzik etkinlikleri ve özellikle farklı müzik yaklaşımlarıyla ilgili gerekirse yurtdışından uyarılma olacak şekilde Türkçe videolar yüklenmesi önerilebilir.
- Okul Öncesi Programı'nın öğretmenler tarafından benimsenmesine rağmen pratiğe geçirilirken sıkıntılar yaşandığı görülmüştür. Bundan dolayı öğretmenlere, programdaki planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarının yine programdaki gibi çocuk merkezli, bütünleştirilmiş etkinliklerle uygulamalı bir şekilde gösterilmesi, öğretmenin bu aşamalar sırasında aksayan durumlarını tespit edip süreç içerisinde ve belirli periyotlarla çözüme ulaştırılması ve gerekli durumlarda desteğe devam edilmesi önerilmektedir.
- Öğrenme merkezlerinin faydasına inanmasına rağmen düzenleme ve başlatma konusunda öğretmenlerin sıkıntı yaşadığı sonucundan hareketle, öğrenme merkezlerinin uzmanlarla birlikte düzenlenmesi, bunun zor olabilmesi halinde öğrenme merkezlerinin hazırlanırken çekilmiş bir videosunun akılda soru işareti kalmayacak şekilde çekilip öğretmenlere izletilip uygulanması önerilmektedir.
- Öğretmenin müzik etkinliklerini uygulamak için uzman olunması gerektiği düşüncesinden hareketle öğretmenlerin bu konuda özgüvenini arttıracak gerek öğrencilik gerekse öğretmenlik hayatında araştırma ve uygulama fırsatları verilmesi önerilmektedir.
- Tüm bu önerilerin sağlanabilmesi için MEB'in, okul öncesi öğretmenlerine verilecek bu desteği koordine edip uygulamaya koymasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

- Öğretmenlerin kendilerini yetersiz gördükleri alanlarda geliştirebilmesi adına gerek müzik etkinlikleri gerekse başka etkinlik türleri ile ilgili eylem araştırmaları arttırılabilir.
- Eylem araştırması yapacak diğer araştırmacılar sürece çocukların gelişimlerini, aile katılımlarını dahil edebilir.
- Boylamsal çalışmalarla, yapılan çalışmaların ilerleyen süreçteki etkilerine bakılabilir. Erken çocukluk döneminin tümünü kapsayacak şekilde 2.sınıfın sonuna kadar çalışma devam ettirilebilir.
- Özellikle okul öncesi dönemde müziğin çocuklar için önemini ortaya koyacak hem nicel hem nitel, müzik etkinliklerinin herhangi birini ya da hepsini kapsayacak araştırmaların arttırılması sağlanabilir.

Kaynakça

- Aksan, Z., ve Çelikler, D. (2016). Dramatizasyon Yöntemi ile Okul Öncesi Çocuklara Fen Konularının Öğretimine Yönelik Etkinlikler Oluşturulması/Preparing Activities for Teaching Science Subjects to Pre-School Children Through Dramatization Method. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(35)*.
- Aral, N., Gürsoy, F., Yıldız Bıçakçı, M., ve Aysu, B. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(2), 21-31*.
- Artan, İ., "Yaratıcı hareket ve dans çalışmaları," Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi, Ankara: Hedefcs, 2017, pp.75-90.
- Aslan, T. N. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin aldıkları müzik eğitimini müzik etkinliklerinde kullanabilmelerine ilişkin görüşleri (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Atılğan, D. S. (2020). Müzik eğitiminin çeşitli boyutlarda çocuk gelişimine olan etkileri. *Sanat ve Tasarım Dergisi, 10(1), 120-136*
- Aysu, B., ve Aral, N. (2016). Examination of preschool teachers' views and practices about learning centres. *Kastamonu Education Journal, 24(5), 2561-2574*.
- Aysu, B., Aral, N., Gürsoy, F., ve Bıçakçı, M. Y. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(2), 21-31*.
- Barrett, J. S., Schachter, R. E., Gilbert, D., ve Fuerst, M. (2022). Best practices for preschool music education: Supporting music-making throughout the day. *Early childhood education journal, 50(3), 385-397*.
- Başaran, S. T., ve Ulubey, Ö. (2018). 2013 Okul öncesi eğitim programının değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 51(2), 1-38*.
- Bredenkamp, S. (2015). Erken çocukluk eğitiminde etkili uygulamalar (2. Baskı). ZH İnan ve T. İnan, Çev.). Ankara: Nobel Akademi.
- Bolat, E. Y. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusundaki görüşlerinin belirlenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi, 6(35), 2073-2096*.
- Braun, V., and Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology, 3(2), 77-101*.
- Cary, D. G. (2012). Kodály and Orff: A comparison of two approaches in early music education. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 8(15), 179-194*.
- Chen-Hafteck, L., ve Mang, E. (2018). Music and language in early childhood development and learning. *Music Learning and Teaching in Infancy, Childhood, and Adolescence: An Oxford Handbook of Music Education, Volume 2, 2, 40*.
- Colletti, L., Shannon, R. V., and Colletti, V. (2014). The development of auditory perception in children after auditory brainstem implantation. *Audiology and Neurotology, 19(6), 386-394*.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry ve Research design: Choosing among five approaches (3rd. Ed.)*. Thousand Oaks: Sage.
- Çarıkcı, K., Meral, H., Berkil, S., Çalışır A., Önala, L., ve Arslan, Ö. (2024). Nitel Araştırmalarda Tematik Analiz. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Researches, 10(37), 127-140*.
- Dalgın, M., ve Sözbir, S. A. (2019) Okul Öncesi Dönem Müzik Etkinliklerinde Uygulanan Yöntem, Teknik ve Yaklaşımlar. *Fine Arts, 14(1), 39-59*.
- Dansereau, D. R. (2019). On beginning and becoming. *International Journal of Music in Early Childhood, 14(1), 3-5*.
- Demirci, F. G., ve Şıvgın, N. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğrenme Merkezleri ile İlgili Uygulama ve Görüşleri. *Electronic Turkish Studies, 12(18)*.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2003-2029.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences (2025), 16 (2), 2003-2029.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Elaldı, Ş., Batdı, V., ve Ölger, D. (2020). Music education competencies of preschool teachers and preservice preschool teachers. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(2), 617-636.
- Faber, R. (2017). Dance and early childhood cognition: The Isadora effect. *Arts Education Policy Review*, 118(3), 172-182.
- Flores, R. L. (2018). Kindergarten teachers' beliefs about the relationship between music and early learning. *Creative Education*, 9(12), 1835.
- Gojmerac, I. (2016). Importance of Music in Education System. *New Trends And Challenges In Today's Europe*, 178.
- Göle, M. O., ve Temel, Z. F. (2015). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Nitelikli Bir Okul Öncesi Eğitim Programında Bulunması Gereken Özelliklere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 11(3).
- Guetzko, H. (2017). Music and its Importance in the Development of Children.
- Hadwin, A. F., and Winne, P. H. (2001). CoNotes2: A software tool for promoting self-regulation. *Educational Research and Evaluation*, 7(2-3), 313-334.
- Johnson, A. P. (2015). Eylem araştırması el kitabı (2. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kabataş, M. (2017). Okul öncesi dönemde müzik eğitiminin önemi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 1-16.
- Kaçan, M. O., Dedeoğlu, N., Karayol, S., ve Kimzan, İ. (2021). Okul öncesi sınıflarda öğrenme merkezlerinin incelenmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 436-451.
- Kandır, A., ve Türkoğlu, D. (2015). MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Müzikal Becerilerin Gelişimi Yönünden Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*.
- Kemple, K. M., Batey, J. J., and Hartle, L. C. (2004). Music play: Creating centers for musical play and exploration. *YC Young Children*, 59(4), 30.
- Kirby, A. L., Dahbi, M., Surrain, S., Rowe, M. L., and Luk, G. (2023). Music uses in preschool classrooms in the US: a multiple-methods study. *Early Childhood Education Journal*, 51(3), 515-529.
- Koca, Ş. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 375-386.
- Koç, F. ve Sak R. (2016). "Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki etkinliklere yönelik özyeterlik inançlarının incelenmesi". *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 43-71.
- La Rocca, G. (2022). Facing the music: An investigation of the factors that influence early career teachers' music practices in early childhood education settings in Australia (Doctoral dissertation, Macquarie University).
- McDevitt, T.M. and Ormrod, J.E. (2002). *Child Development and Education*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- McNiff, J. and Whitehead, J. (2011). *All you need to know about action research (2nd ed.)*. London: Sage Publications.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma: Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber (S. Turan, Çev.)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. (Orijinal baskı, 1998).
- Ogelman, H. G. (2014) Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Serbest Zaman Etkinliklerinin Gözlemlenmesi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(26), 125-138.
- Özgül, I. (2017). An Analysis of Music Courses Offered in the Primary School Teacher Education Programs in Turkey. *International Education Studies*, 10(4), 8-17.
- Özkut, B., ve Kaya, S. Ö. (2012). İlköğretim okullarında görev yapan okulöncesi öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin mesleki yaşantılarına olan etkilerinin incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports ve Science Education*, 167-179.

Rudvan, R. ve Dikici Sığırtaç, A. (2025). Okul öncesi eğitimde bir eylem araştırması: Öğretmenin müzik etkinlikleri nasıl geliştirilebilir? *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(2), 2003-2029.
DOI. 10.51460/baebd.1571255

- Özsirkıntı, D., Akay, C., ve Bolat, E. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri: Adana ili örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 313-331.
- Özyürek, A., ve Kılınc, N. (2015). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenme merkezlerinin çocukların serbest oyun davranışları üzerine etkisi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 125-138.
- Pekince, P., ve Avcı, N. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin erken çocukluk matematiği ile ilgili uygulamaları: Etkinlik planlarına nitel bir bakış. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 2391-2408.
- Polat, Ö. (2019). Türkiye’de okul öncesi eğitimin genel durumu. İstanbul: Testfen Yayın Grubu.
- Polat, B. B. (2018). Okul öncesi müzik eğitiminin önemi ve eğitim yöntemleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 52-64.
- Purohman, S. P. (2018). Classroom action research alternative research activity for teachers. *Research gate*.
- Ramazan, O., Çiftçi, H. A., ve Tezel, M. (2018). Okul öncesi sınıflarındaki öğrenme merkezlerinin durumunun belirlenmesi ve öğretmenlerin öğrenme merkezleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 213-233.
- Sali, G., Akkol, M., ve Oğuz, V. (2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Yaşadığı Sorunlar. *Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences*, 15(2).
- Şığırtmaç, A. (2005). Okul öncesi dönemde müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(9).
- Sönmezöz, F., ve Hakyol, F. L. H. (2016). Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitiminde kullanılan materyallerin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Journal of Theory and Practice in Education, Makaleler*, 12(3), 723-737.
- Stringer, E. T. (2014). *Action research (4th ed.)*. London: Sage Publications.
- Şen, Ü. S. (2016). Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Öğretmen Faktörü. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(14), 1-17.
- Tetik, A. G. G. (2016). Okul Öncesi Dönemde Müzik ve Dans. *Icwsr*, 343-348.
- Tufan, S. (2006). Okulöncesi müzik öğretmeni profili. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 26-28.
- Williams, K. E. (2018). Moving to the beat: Using music, rhythm, and movement to enhance self-regulation in early childhood classrooms. *International Journal of Early Childhood*, 50(1), 85-100.
- Yıldız, G. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarına yönelik müzik eğitimi öz-yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 396-407.
- Young, S. (2016). Early childhood music education research: An overview. *Research Studies in Music Education*, 38(1), 9-21.
- Zachopoulou, E., Derri, V., Chatzopoulos, D., and Ellinoudis, T. (2003). Application of Orff and Dalcroze activities in preschool children: Do they affect the level of rhythmic ability? *Physical Educator*, 60(2), 50-56.